

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

لوله کاری و اتصالات سیم و کابل

شاخه : کاردانش

زمینه : صنعت

گروه تحصیلی : برق

زیرگروه : الکتروتکنیک

رشته های مهارتی : برق صنعتی و تابلوساز برق صنعتی ، شبکه های هوایی، برق کار ماشین آلات، برق کار ساختمان، نصب و سرویس آسانسور

شماره رشته های مهارتی : ۳۲۳-۱۰۱-۱۰۱-۳۱۷ و ۱۰۱-۱۰۱-۳۱۶ و ۱۰۱-۱۰۱-۳۲۱ و ۱۰۱-۳۲۰

کد رایانه ای رشته های مهارتی : ۹۹۵۹ و ۹۹۵۷ و ۹۹۵۸ و ۹۹۶۱ و ۹۹۶۲ و ۹۹۶۳

نام استاندارد مهارتی مبنا : برق صنعتی درجه (۲)

کد استاندارد متولی : ۸-۵۵/۲۴

شماره درس : نظری ۹۹۲۶ و عملی ۹۹۲۷

۶۲۱ جهاندیده، احمد

لوله کاری و اتصالات سیم و کابل / مؤلف : احمد جهاندیده . - تهران : شرکت چاپ و
ل ۹۳۲ ج / نشر کتاب های درسی ایران، ۱۳۹۳ .

۱۳۹۳ ۱۴۱ ص. : مصور . - (شاخه کاردانش؛ شماره درس نظری ۹۹۲۶ و عملی ۹۹۲۷) .
متون درسی شاخه کاردانش ، زمینه صنعت، گروه تحصیلی برق، زیر گروه الکتروتکنیک،
رشته های مهارتی برق صنعتی و برق صنعتی درجه (۱) .

برنامه ریزی محظوظ و نظرارت بر تألیف : دفتر تألیف کتاب های درسی فنی و حرفه ای و کاردانش
وزارت آموزش و پرورش .

۱. برق - سیم کشی . ۲. برق - لوله کشی . الف. ایران . وزارت آموزش و پرورش .
دفتر تألیف کتاب های درسی فنی و حرفه ای و کاردانش . ب. عنوان .

همکاران محترم و دانش آموزان عزیز :
پیشنهادات و نظرات خود را درباره محتوای این کتاب به نشانی
تهران- صندوق پستی شماره ۱۵/۴۸۷۴ دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و
حرفه‌ای و کاردانش، ارسال فرمایند.

info@tvoccd.sch.ir

پیام نگار(ایمیل)

www.tvoccd.sch.ir

وبگاه (وبسایت)

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف : دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش

نام کتاب : لوله کاری و اتصالات سیم و کابل - ۲۰۵/۶

مؤلف : احمد جهاندیده

ویراستار فنی : فریدون علومی، داود خلیلی

ویراستار ادبی : جعفر ربانی

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع : اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

تهران : خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن : ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹، ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار : ۸۸۳۰۹۲۶۶، کدپستی :

وеб‌سایت : www.chap.sch.ir

رسم : فاطمه رئیسان فیروزآباد

عکاس : عباس رخوند

صفحه‌آرا : طرفه سهائی

طراح جلد : علیرضا رضائی کُر

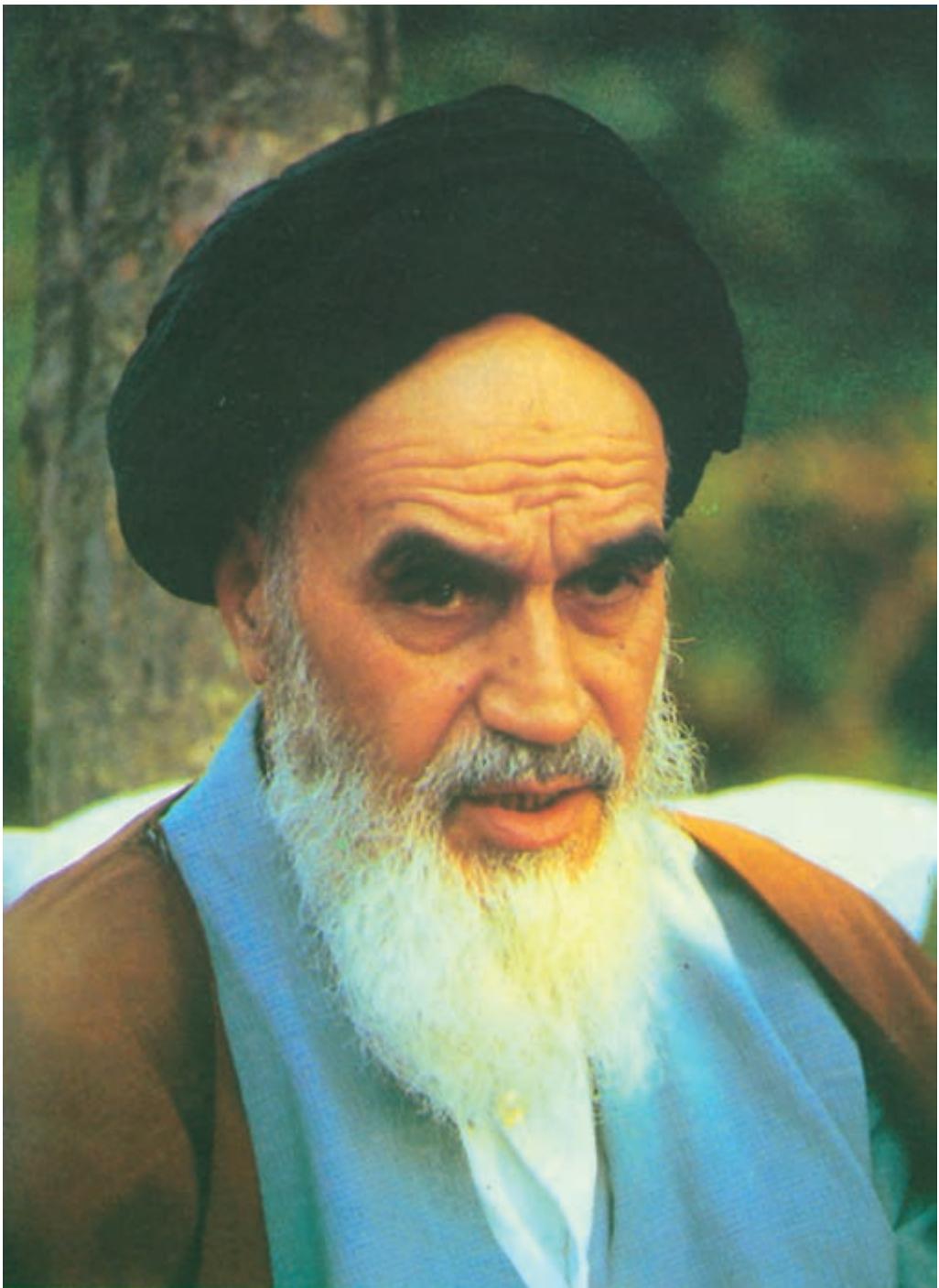
ناشر : شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران : تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپخش)

تلفن : ۵-۴۴۹۸۵۱۶۱، ۴۴۹۸۵۱۶۰، دورنگار : ۳۷۵۱۵-۱۳۹

چاپخانه : شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»

سال انتشار و نوبت چاپ : چاپ دوم ۱۳۹۳

حق چاپ محفوظ است.

شما عزیزان کوشش کنید که از این وابستگی بیرون آید و احتیاجات
کشور خودتان را برآورده سازید، از نیروی انسانی ایمانی خودتان غافل نباشید
و از اتکای به اجانب پرهیزید.

امام خمینی «قدس سرّه الشّریف»

مقدمه‌ای بر چگونگی برنامه‌ریزی کتاب‌های پوダメن

برنامه‌ریزی تأليف «پوダメن‌های مهارت» یا «کتاب‌های تخصصی شاخه‌ی کاردانش» بر مبنای استانداردهای کتاب «مجموعه برنامه‌های درسی رشته‌های مهارتی شاخه‌ی کاردانش، مجموعه ششم» صورت گرفته است. براین اساس ابتدا توانایی‌های هم خانواده (Harmonic Power)^۱ مورد مطالعه و بررسی قرار گرفته است. سپس مجموعه مهارت‌های هم خانواده به صورت واحدهای کار تحت عنوان (Unit)^۲ دسته‌بندی می‌شوند. در نهایت واحدهای کار هم خانواده با هم مجدداً دسته‌بندی شده و پوダメن مهارتی (Module)^۳ را شکل می‌دهند.

دسته‌بندی «توانایی‌ها» و «واحدهای کار» توسط کمیسیون‌های تخصصی بایک نگرش علمی انجام شده است به گونه‌ای که یک سیستم پویا بر برنامه‌ریزی و تأليف پوダメن‌های مهارت نظارت دائمی دارد.

به منظور آشنایی هر چه بیشتر مربیان، هنرآموزان و هنرجویان شاخه‌ی کاردانش و سایر علاقه‌مندان و دست‌اندرکاران آموزش‌های مهارتی با روش تدوین، «پوダメن‌های مهارت»، توصیه می‌شود الگوهای ارائه شده در نمون برگ‌های شماره (۱)، (۲) و (۳) مورد بررسی قرار گیرد. در ارائه دسته‌بندی‌ها، زمان مورد نیاز برای آموزش آن‌ها نیز تعیین می‌گردد، با روش مذکور یک «پوダメن» به عنوان کتاب درسی مورد تأیید وزارت آموزش و پرورش در «شاخه‌ی کاردانش» چاپ سپاری می‌شود.

به طور کلی هر استاندارد مهارت به تعدادی پوダメن مهارت (M_1 , M_2 و ...) و هر پوダメن نیز به تعدادی واحد کار (U_1 , U_2 و ...) و هر واحد کار نیز به تعدادی توانایی ویژه (P_1 , P_2 و ...) تقسیم می‌شوند. نمون برگ شماره (۱) برای دسته‌بندی توانایی‌های کار می‌رود. در این نمون برگ مشاهده می‌کنیم که در هر واحد کار چه نوع توانایی‌هایی وجود دارد. در نمون برگ شماره (۲) واحدهای کار مرتبط با پوダメن و در نمون برگ شماره (۳) اطلاعات کامل مربوط به هر پوダメن درج شده است. بدینهی است هنرآموزان و هنرجویان ارجمند شاخه کاردانش و کلیه عزیزانی که در امر توسعه آموزش‌های مهارتی فعالیت دارند، می‌توانند ما را در غنای کیفی پوダメن‌ها که برای توسعه آموزش‌های مهارتی تدوین شده است رهنمون و یاور باشند.

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

دفتر تأليف کتاب‌های درسی

فنی و حرفه‌ای و کاردانش

مقدمه

با توسعه و رُسید روزافزون کاربرد انرژی الکتریکی، و افزایش وابستگی چرخه‌ی زندگی انسان‌ها به آن، لازم است جهت بالا بردن قابلیت اطمینان مصرف کنندگان به انرژی الکتریکی و به وجود آوردن آسودگی خاطر و اینمی لازم، هم‌چنین افزایش طول عمر مفید تجهیزات برقی، تمام تجهیزات الکتریکی، مناسب با شرایط حال و آینده مصرف کنندگان انتخاب شوند و نصب و راه‌اندازی این تجهیزات با توجه به اصول علمی توسط افراد متخصص انجام گیرد. در همین راستا و در جهت ایجاد مهارت‌های فنی به صورت نظری و عملی، کتاب حاضر تحت عنوان لوله کاری و اتصالات سیم و کابل، تألیف، و سعی شده است مناسب با زمان آموزش، مطالب تئوری و مهارت‌های عملی به صورت پیوسته و همزمان ارائه گردد. امید است با توجه به زمان اختصاص یافته جهت آموزش، برنامه زمان‌بندی تدریس مطالب کتاب مورد توجه قرار گیرد.

مؤلف

فهرست

۱.....	واحد کار اول : اتصالات و لحیم کاری سیم ها
۲.....	پیش آزمون (۱)
۳.....	۱-۱- اتصال سیم ها تا سطح مقطع 10 mm^2
۳.....	۱-۱-۱- اتصال سیم ها
۳.....	۱-۱-۲- دسته بندی سیم ها با روکش پلاستیکی تا شماره 10 mm^2
۳.....	۱-۱-۳- نوار چسب عایق
۴.....	۱-۱-۴- آشنایی با ابزارهای مورد استفاده در روکش برداری و اتصال سیم ها به یکدیگر
۸.....	۱-۱-۵- انواع اتصالات سیم ها
۱۰.....	۱-۱-۶- اصول عایق کاری محل اتصال سیم ها
۱۰.....	۱-۲- کار عملی (۱)
۱۳.....	۱-۳- لحیم کاری نرم روی سیم های مسی
۱۳.....	۱-۳-۱- لحیم کاری
۱۴.....	۱-۳-۲- وسائل لحیم کاری
۱۶.....	۱-۳-۳- آماده کردن سطوح جهت لحیم کاری
۱۹.....	۱-۴- کار عملی (۲)
۲۴.....	آزمون پایانی (۱)
۲۵.....	واحد کار دوم : اتصال سیم ها به ترمینال ها
۲۶.....	پیش آزمون (۲)
۲۷.....	۲-۱- بستن سیم مفتولی زیر پیچ
۲۷.....	۲-۱-۱- انواع ترمینال ها
۲۸.....	۲-۱-۲- حروف زنی و شماره زنی روی سیم ها
۲۹.....	۲-۱-۳- اصول بستن سیم مفتولی زیر پیچ
۳۲.....	۲-۲- کار عملی (۳)
۳۵.....	۲-۲-۱- قرار دادن سیم افشار زیر پیچ
۳۵.....	۲-۲-۲- انواع کابل شوهای پرسی و لحیمی
۳۵.....	۲-۲-۳- پرس دستی کابل شو
۳۶.....	۲-۲-۳-۱- انواع منگنه
۳۶.....	۲-۲-۳-۲- پرس منگنه زنی
۳۷.....	۲-۲-۳-۳- اصول قرار دادن سیم افشار زیر پیچ
۳۹.....	۲-۴- کار عملی (۴)
۴۰.....	۲-۵- کار عملی (۵)

۴۱.....	آزمون پایانی (۲)
۴۲.....	واحد کار سوم : فرم کاری سیم ها
۴۳	پیش آزمون (۳)
۴۴.....	۱-۳- فرم کاری سیم ها تا سطح مقطع ۶ میلی متر مربع
۴۴	۱-۳-۱- آشنایی با مفهوم فرم کاری سیم ها
۴۴	۱-۳-۲- وسائل فرم کاری
۴۵	۱-۳-۳- اصول فرم کاری سیم های تک رشته
۴۶	۲-۳- کار عملی (۶)
۴۷	۲-۳-۱- کار عملی (۷)
۴۸	آزمون پایانی (۳)
۴۹.....	واحد کار چهارم : برش کاری و خم کاری انواع لوله ها
۵۱.....	پیش آزمون (۴)
۵۳	۱-۴- برش کاری، خم کاری، اتصال و نصب لوله های فولادی
۵۳.....	۱-۴-۱- انواع لوله های فولادی
۵۴	۱-۴-۲- لوازم و تجهیزات لازم برای برش، خم کاری و نصب لوله های فولادی
۵۸.....	۱-۴-۳- لوازم اتصالات لوله ای فولادی
۶۲	۱-۴-۴- جداول مربوط به انواع لوله فولادی جهت تعیین اندازه لوله
۶۳	۱-۴-۵- برش، خم کاری، اتصالات و نصب لوله های فولادی
۶۶	۱-۴-۶- لوله های خرطومی زرهدار فلزی
۶۶.....	۱-۴-۷- لوله های خرطومی فلزی و بوشن اتصال
۶۷	۱-۴-۸- برش و اتصال لوله های خرطومی زرهدار فلزی
۶۷.....	۱-۴-۹- جدول مشخصات لوله های خرطومی فلزی جهت تعیین تعداد سیم های مجاز داخل لوله
۶۸	۱-۴-۱۰- کار عملی (۸)
۷۰	۱-۴-۱۱- برش، خم کاری، اتصال و نصب لوله های PVC
۷۰	۱-۴-۱۲- لوله های PVC و کاربرد آنها در تأسیسات الکتریکی
۷۲	۱-۴-۱۳- چگونگی تعیین تعداد سیم های مجاز داخل لوله PVC
۷۳	۱-۴-۱۴- لوازم و تجهیزات کار با لوله PVC
۷۴	۱-۴-۱۵- برش، خم کاری و اتصال و نصب لوله PVC
۷۸	۱-۴-۱۶- کار عملی (۹)
۷۹	آزمون پایانی (۴)
۸۰	واحد کار پنجم : کابل های فشار ضعیف
۸۱	پیش آزمون (۵)

۱-۵- برش، لخت کردن و اتصال کابل شو به کابل های فشار ضعیف	۸۳
۱-۱-۱- کابل و اجزای آن	۸۳
۱-۲- معرفی و کاربرد کابل ها	۸۷
۱-۳- جریان مجاز کابل ها	۸۸
۱-۴- لوازم و تجهیزات کابل کشی	۸۹
۱-۵- روش روکش برداری کابل	۹۴
۱-۶- اتصال کابل شو به کابل	۹۴
۲-۵- کار عملی (۱۰)	۹۵
۳-۵- عملیات کابل کشی کابل های بروتودور در فشار ضعیف (تا ۴۰۰ ولت)	۹۸
۳-۱- انواع بست کابل	۹۸
۳-۲- کانال های خاکی کابل	۹۹
۳-۳- روش های محافظت از کابل در کانال های خاکی	۱۰۱
۳-۴- ابزار و تجهیزات نصب کابل	۱۰۴
۳-۵- زوایای خمش کابل	۱۰۵
۳-۶- نصب کابل روی دیوار	۱۰۶
۳-۷- نصب کابل در کانال خاکی	۱۰۷
۳-۸- نصب کابل در داخل کانال	۱۱۰
۳-۹- نصب کابل روی سینی کابل	۱۱۱
۴-۵- کار عملی (۱۱)	۱۱۲
۵-۵- کار عملی (۱۲)	۱۱۳
آزمون پایانی (۵)	۱۱۵
 واحد کار ششم : اتصال سر کابل و مفصل	
پیش آزمون (۶)	۱۱۷
۱-۶- انواع سر کابل	۱۱۸
۲-۶- کار عملی (۱۳)	۱۱۹
۳-۶- انواع مفصل	۱۲۲
۴-۶- مواد مورد استفاده در مفصل بندی	۱۲۶
۵-۶- طریقه قرار دادن مفصل در کانال	۱۲۷
۶-۶- کار عملی (۱۴)	۱۲۸
آزمون پایانی (۶)	۱۲۹
جواب پیش آزمون ها	۱۳۲
جواب آزمون های پایانی	۱۳۴
منابع	۱۴۱

هدف کلی پودمان

توانایی انجام اتصالات سیم و کابل در تأسیسات الکتریکی و لوله کاری

برنامه‌ی زمان‌بندی تدریس مطالب کتاب

میزان ساعت آموزش			عنوان توانایی	شماره‌ی توانایی	شماره‌ی یونیت (واحد)
نظری	عملی	جمع			
۱۶	۱۴	۲	توانایی اتصال سیم‌ها به یکدیگر تا نمره‌ی ۱۰ میلی‌مترمربع	۱۴	U _۹ ۱
۱۲	۱۰	۲	توانایی لحیم کاری نرم روی سیم مسی	۱۷	U _۹ ۱
۲	۱	۱	توانایی بستن سیم مفتولی زیر پیچ	۱۵	U _{۱۰} ۲
۶	۵	۱	توانایی قرار دادن سیم افشن زیر پیچ	۱۸	U _{۱۰} ۲
۸	۶	۲	توانایی فرم کاری سیم‌ها تا نمره‌ی ۶ میلی‌مترمربع	۱۹	U _{۱۱} ۳
۱۸	۱۵	۳	توانایی برش، خم کاری و انجام اتصالات و نصب لوله‌های فولادی	۲۰	U _{۱۲} ۴
۲	۱	۱	توانایی برش و اتصال لوله‌های خرطومی زرهدار فلزی	۲۱	U _{۱۲} ۴
۳	۲	۱	توانایی برش، خم کاری و اتصال و نصب لوله‌های PVC و PET	۲۲	U _{۱۲} ۴
۱۰	۸	۲	توانایی بریدن یا لخت کردن، اتصال کابل شو به کابل‌های فشار ضعیف ۴۰۰V	۲۴	U _{۱۵} ۵
۱۳	۱۰	۳	توانایی انجام عملیات کابل‌کشی کابل‌های پروتودور فشار ضعیف ۴۰۰V	۲۶	U _{۱۵} ۵
۲۲	۱۸	۴	توانایی اتصال سر کابل و مفصل‌بندی	۲۵	U _{۱۶} ۶
۱۱۲	۹۰	۲۲	جمع		